

Mottakere:
Se adresseliste

Dato: 12.02.2021

FLYFAGTILBUD I TRØNDELAG

Trøndelag fylkeskommune planlegger å søke Utdanningsdirektoratet om etablering av landslinje innen Vg2 Flyfag fra og med høsten 2022 og Vg3 Avionikerfaget og Vg3 Flytekniske fag fra og med høsten 2023.

Kunnskapsdepartementet har utarbeidet nye rutiner for bl.a. søknadsprosedyrene¹. Av disse finner vi bl.a. at *alle landets fylkeskommuner må støtte søknaden for at Utdanningsdirektoratet skal kunne vurdere den. Søker må dokumentere at samtlige fylkeskommuner støtter søknaden.* (...)

Trøndelag fylkeskommune ber derfor om tilbakemelding fra de øvrige fylkeskommunene på vår søknad om landslinjeplasser innen flyfag. Saken er meldt inn til sekretariatet for FFU. Det er behov for tilbakemelding innen 01.03.21. Søknadsfrist til UDIR er 06.03.21.

Bakgrunn

Trøndelag fylkeskommune har igangsatt et utredningsarbeid med mål om å opprette et flyfagtilbud. Bakgrunnen for utredningsarbeidet er politiske vedtak, innspill fra Luftforsvarsstaben og et stort og dokumentert kompetansebehov. Utredningen er dessuten en oppfølging av de anbefalinger vi finner i kompetansebehovsanalysen fra Sopra Steria. Her konkluderes det med at det er et stort framtidig behov for flyteknikere i Norge. Luftforsvaret og sivil luftfart vil i årene framover ha et økende behov for flyteknikere i forbindelse med oppbygging og innfasing av nye flysystemer. I tillegg står Luftforsvaret overfor en større omstilling, og i samsvar med langtidsplanen (Prop. 14 S 2020-2021) vil behovet Forsvaret har for flyteknikere på de ulike tjenestestedene framover endre seg betydelig. Dette innebærer en sterk økning i Trøndelag.

Også i perioden 2011-2013 gjennomførte Trøndelag fylkeskommune en utredning om mulighetene for å etablere en flyfaglinje i Trøndelag. Saken ble behandlet i fylkestinget og ble den gang «satt på vent» i påvente av en avklaring rundt det samlede kompetansebehovet. Fylkestinget i Trøndelag vedtok i 2018 at utredningsarbeidet skulle gjenopptas. Saken var også forankret i Yrkesopplæringsnemnda og Hovedutvalg for utdanning.

Trøndelag fylkeskommune mottok i 2019 en henvendelse fra Luftforsvarsstaben. I et møte orienterte Luftforsvarsstaben om rekrutteringsutfordringer for flyteknisk kompetanse i årene framover. Luftforsvarsstaben ønsket et videre samarbeid om mulighetene for etablering av flyteknisk grunnutdanning i Midt-Norge i regi av Trøndelag fylkeskommune.

---

¹ [Søknad om nye landslinjer eller utvidelse av eksisterende landslinjer \(udir.no\)](https://udir.no)

I Forsvarsforum Trøndelag² presenterte Luftforsvaret i 2019 sine utfordringer knyttet til å rekruttere og beholde teknisk personell til F-35, med hovedbase på Ørland. Luftforsvaret uttrykte utfordringer med å rekruttere nok kvalifisert personell fra dagens landslinjer og støttet derfor en oppstart av flyfaglinje i Trøndelag.

Hovedutvalg for utdanning vedtok i 2019 å sette i gang en utredning av flyfaglinje i Trøndelag. Det ble etablert en utredningsorganisasjon med både representanter fra Luftforsvarsstaben, 132 Luftving Ørland, politisk ledelse, rektor og ansatte ved Fosen videregående skole. og fylkesadministrasjonen. Luftforsvarsstaben har i møter med Trøndelag fylkeskommune gitt orienteringer om endringer i Luftforsvarets framtidige struktur, rekrutteringsstrategier samt teknologi og logistikkonsept, noe som gjør at sivil flyfagutdanning og lærlingeordningen er en av de sentrale rekrutteringsstrategiene til Luftforsvaret. Teknisk bransje i Luftforsvaret vil i økende grad rekruttere nytt personell som har gjennomført og bestått teknisk grunnutdanning fra videregående skole med påfølgende lærlingetid og fagbrev.

Det pågår nå et utredningsarbeid i Trøndelag med mål om igangsettelse av et flyfagtilbud høsten 2022. Utredningen skal foreligge 2. kvartal 2021. Utredningsarbeidet innehar en lang rekke temaområder som belyses. For å kunne nå målsettingene vil det være «rekkefølgeproblematikk» i og med at noen avgjørelser vil være under forutsetning av andre forhold. Flere av utredningsområdene foregår derfor parallelt og er avhengige av hverandre. Ut ifra det vi er kjent med vil Forsvarsdepartementet innen kort tid godkjenne tilgangen og disponeringen av relevant undervisningsmaterieil. I tillegg inngås det avtaler med Forsvarsbygg om disponering av opplæringsarealer, det vil si hangar og verksteder. Gjennom utredningsarbeidet er det også behov for å avklare økonomiske forhold som blant annet innebærer landslinjefinansiering.

Hovedutvalg for utdanning i Trøndelag vedtok i sak [10/21](#) å oversende en søknad om landslinje-tilbud innen flyfag i Trøndelag.

Kompetansebehovsanalyse

Høsten 2020 ble det gjennomført en ekstern utredning av kompetansebehovet for flyteknisk utdanning i Norge. I desember 2020 presenterte Sopra Steria³ rapporten *Hvordan Forsvaret kan sikre seg tilstrekkelig flyteknisk kompetanse i samarbeid med relevante nasjonale aktører*. (Vedlegg 1). I dialog med Forsvarsdepartementet er vi gjort kjent med at de støtter opp under hovedkonklusjonene. Rapporten benyttes som kunnskapsgrunnlag i søknaden om et landslinjetilbud innen flyfag i Trøndelag.

I rapporten presenterer Luftforsvaret og sivile aktører et økende behov for flyteknisk kompetanse i en 5-6 årsperiode framover. Etter disse årene stabiliserer behovet seg på et høyt nivå (Kap. 3.2.2). Eventuelle utfordringer med rekruttering vil føre til at utfordringene forskyves. Mye tyder på at Forsvaret og sivile aktører har som mål å dekke sitt behov for flyteknisk kompetanse gjennom lærlingeordningen. Antall inntatte elever til flyfag må derfor måtte ligge et par år i forkant. Rapporten viser til at sivile lærebedrifter har et stipulert behov for 54 lærlinger pr. år fra 2021 fram mot 70 lærlinger pr. år. fra og med 2026. Luftforsvaret har på sin side framlagt et behov for flyteknisk kompetanse på rundt 58-60 lærlinger pr. år fra mot 2024. Fra og med 2026 er behovet på omtrent 40 nye personer per år. Rapporten peker på at dagens tilbuds nivå ikke er tilstrekkelig for å dekke kvaliteten og antallet som etterspørres.

Dagens lokalisering av landslinjetilbudene har tidligere samsvart med forsvarrets lokaliseringsstrategier. Langtidsplanen til Forsvaret viser en omstrukturering, herunder bl.a.

---

² Forsvarsforum Trøndelag (FFT) er et politisk samarbeidsorgan mellom Trøndelag fylkeskommune og forsvarskommunene Ørland, Stjørdal og Trondheim.

³ [Sopra Steria | Norges ledende konsultentselskap innen digitalisering](#)

oppbygging av kampflybase, infrastrukturer og flytting av forsvarets skolesenter fra Kjevik til Trøndelag. Rapporten viser til at 40% av Luftforsvarets flyteknikere i framtiden vil være lokalisert i Trøndelag. Dette er i tråd med den informasjonen Trøndelag fylkeskommune har fått av Luftforsvarsstaben tidligere også. Vi er gjort kjent med at de har et årlig behov for minst 10 lærlinger innen avionikk og 10 lærlinger innen flytekniske fag rettet mot sine F35-fly i mange år framover. I tillegg kommer behovet for å rekruttere til sivil sektor. Inntak av elever må stå i forhold til dette. Rapporten fra Sopra Steria anbefaler å etablere en flyfaglinje i Trøndelag for å sikre tilstrekkelig tilfang av flyteknisk kompetanse i regionen med lokal tilknytning til Trøndelag”

Sopra Steria anbefaler at man vurderer å etablere en flyfaglinje i Trøndelag for å sikre tilstrekkelig tilfang av flyteknisk kompetanse i regionen og legge til rette for en viktig innsatsfaktor i å opprettholde eller øke Luftforsvarets operative evne. (Kap. 4.1, s.56)

Mange trønderske elever benytter seg allerede av dagens landslinjetilbud. (Kap. 2.6.3), Utredningen fra Sopra Steria trekker frem argumenter for å kunne forsterke tilgangen på lærlinger i framtiden ved at opplæringen foregår i nærheten av lærebedriftenes beliggenhet og elevenes hjemsted. Forsvaret peker på at hjemstedet for utdannede personell har betydning for stabiliteten i kompetansetilfanget. Rapporten peker på at det er en sammenheng mellom lokalisering av flyfaglinjene og hvem som søker seg til flyfaglinjene. Videre er det også tilfelle at antall førsteønskesøkere også samvarierer geografisk med hvilke fylker lære plassene ligger. Selv om mange flytter for å starte en utdanning, er det ikke unaturlig at terskelen for å flytte hjemmefra trekker ned både antall søkere og kvaliteten på søkerne fra fylkene som ikke har flyfaglinje. Forsvaret vektlegger geografisk tilhørighet og ønske om tjenestested i sine opptakskriterier. (Kap. 3.1.2) Videre vises det til funn der det er en viss sammenheng mellom foreldrenes hjemsted og hvor tilbøyelig kandidatene er til å takke ja til tilbud om lære plass i Forsvaret.

Rapporten anbefaler videre at det i lys av anbefalte tiltak foretas en samlet vurdering av den totale skolestrukturen for i sum å sikre en bærekraftig produksjon av lærlinger. Trøndelag fylkeskommune ser fram til et samarbeid med de øvrige flyfagtilbudene i Norge slik at vi samlet sett dekker behovet, både i forhold til kvantitet, men også kvalitet.

Organisering og drift av flyfagtilbudet vil foregå iht. gjeldende regelverk hos Luftfartstilsynet og opplæringsloven. Nærmere informasjon om etablering, forvaltning og drift av flyfagtilbudet er en del av det pågående utredningsarbeidet. Dette er også grunnlag for søknaden til Utdanningsdirektoratet.

Trøndelag fylkeskommune ber om tilbakemelding innen 01.03 på vår etablering av landslinjetilbud med 30 plasser Vg2 Flyfag, 13 landlinjeplasser innen avionikk og 17 lanslinjeplasser innen Vg3 Flytekniske fag. Det er en målsetting å igangsette Vg2-tilbudet fra skoleåret 2022/23.

Med vennlig hilsen

Vegard Iversen
fylkesutdanningsdirektør for utdanning

Vedlegg

1. Utredning Sopra Steria – kompetansebehov for flyteknisk kompetanse

Mottakerliste

Agder	- Arly Hauge arly.hauge@agderfk.no
Innlandet	- Tore Gregesen tore.gregersen@innlandetfylke.no
Møre og Romsdal	- Erik Brekken erik.brekken@mrfylke.no
Nordland	- Nina Ellingsen Høiskar ninnoi@nfk.no
Oslo	- Pia Elverhøi pia.elverhoi@ude.oslo.kommune.no
Rogaland	- Joar Loland joar.loland@rogfk.no
Vestfold og Telemark	- Helge Kristian Galdal helge.galdal@vtfk.no
Troms og Finnmark	- Børre Krudtå borre.krudta@tffk.no
Vestland	- Bjørn Lyngedal bjorn.lyngedal@vlfk.no
Viken	- Solveig Helene Olsen solveigo@viken.no
KS	- Kristin Holm Jensen kristin.Holm.Jensen@ks.no
	- Siri Halsan siri.halsan@ks.no
UDIR	- Knut Maarud knut.maarud@udir.no
	- Eirik Bertelsen eirik.Bertelsen@udir.no